

NAŠ PROGRAM

Boj proti sedanjemu sistemu in za socializem do zmage.
Večja socialistična stranka.
Več klubov JSZ z večjim številom članstva.
Več aktivnosti v klubih.
Več socialističnega mišljenja med socialisti.
Več društev v Prosvetni matici.
Več kulturnih društev z delavsko ideologijo.
Več delavske prosvete v delavskih organizacijah.
Poostritev borbe proti zavajalcem.
Gojitev socialističnega prepričanja v delavcih, da postane nepremagljivo.

Konferenca, naše in druge konvencije

Strabane, Pa. — Letos se je vršilo več važnih konvencij in tudi par cirkusov. Socialistična konvencija in zbor JSZ sta se vršila v Milwaukeeju, Wis., konvencija soc. stranke pa zatokom julija v Readingu, Pa. O zboru JSZ smo poročali tu v klubih in društvi, javnosti pa so opisali zbor drugi.

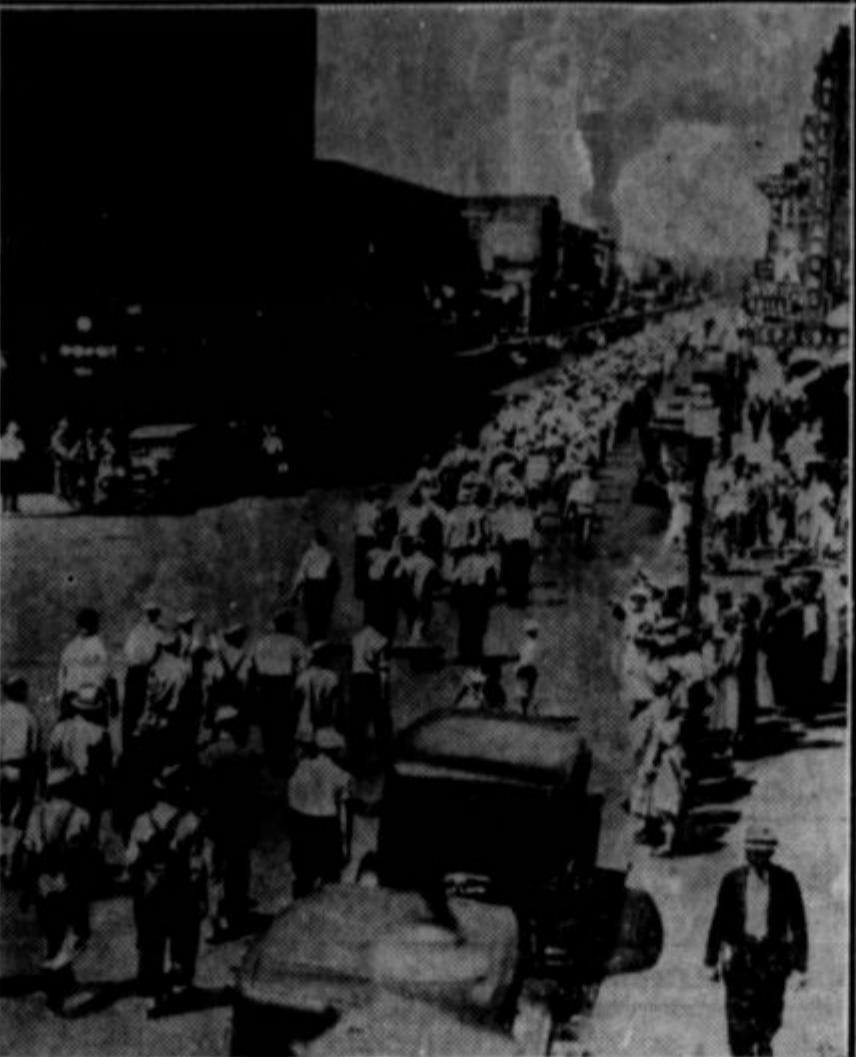
Milwaukee sam na sebi je slično vsakemu drugemu velikemu ameriškemu mestu, katerga je zgradil privatni kapital. Razlika je le v tem, da ima Milwaukee socialistično upravo, katera je s svojim vzorom gospodarstvom pritegnila nase pozornost vse javnosti. Dasi je zdaj kriza in lastuje industrijo v Milwaukeeju isti kapitalizem kakor v Pittsburghu ali kje drugje, rešuje Milwaukee svoje probleme veliko bolj konstruktivno kakor pa tista velika mesta, ki so pod kontrolo in upravo koruptnih mašin republikanske in demokratske stranke. Milwaukeeka socialistična administracija je bila lani in letos za svoje delo v prid milwauškega ljudstva deležna neštetnih priznanj ne le v delavskem nego tudi v drugem časopisu širom te dežele in v Evropi.

Konvenčni cirkus republikanske in demokratske stranke je minil in zdaj pripravlja običajni kampanjski cirkus, kateremu načeljuje pod republikansko firmo inženir Hoover in pod demokratsko pa newyorški governer Roosevelt. Obe nominacijski konvenciji so vodili kapitalisti, in delegacije so bili razen redkih izjem zavedni podporniki in zagovorniki sedanjega nereda, oziroma "sistema". Na obeh so imeli vprašanje "moče" in "sišč" za najvažnejše in so največ pisali o njemu, o resničnih problemih, ki jih je porinila na površje sedanja kriza, pa so govorili kakor da to vse skupaj nič ni. V svojem programu so ostali tam kakor zmerom.

"Father Cox Army" je tudi aktivna. Ljudem pošilja pismeno ponudbe da dobe za en dolar plavo kapo in plavo srajce — posnemanje uniforme italijanskega fašizma, le da je barva drugačna. Tudi nemški fašisti skušajo vplivati na nekako ljudstvo z uniformami. Zlastno je, da ljudje v tej akciji plavih sraje ne vidijo znake fašizma, s kakršnim prihajajo gočovi interesi ne zato da bi ljudstvu pomagali, nego da preprečijo njegovo organiziranje za resnično obrambo in osvoboditev iz mizerije.

Dne 31. julija, to je peto nedeljo v tem mesecu, se bo v naselbini Moon Run vršila konferenca soc. klubov in društev Prosvetne matici z delokrov-

VSE KAR ŽELE JE DELO

V Fordovi tovarni v Des Moinesu, Ia., so nedavno obnovili obrat. Delavci so se tega tako razveselili, da so se na poti proti tovarni uvrstili v parado.

tudi kanibalska procedura divjega praščka. Društva so prošena, da na ta dan ne prerajo svojih zabav.

Ugibanja glede števila glasov, ki jih bo prejel socialistični kandidat za predsednika Norman Thomas se zelo razlikujejo. Optimisti trdijo, da jih bo tri milijone, dočim se število pesimistov suče okoli milijona. Boditi že temu tako ali tako priznati moramo, da je mož globok mislec, izborni govornik in organizator in da intelektualno daleč nadkrijuje Hooverja in Roosevelta. Vsak glas za Thomasa bo protestni glas proti krivicam, ki se nam gode, dočim so glasovi za Roosevelt in Hooverja odobritev za nadaljevanje sodobne mizerije. Platforma soc. stranke je iz ekonomskega vidika dovršena v vseh detajlih. V bistvu je radikalna, v taktiki pa prilagodena ameriškim razmeram. Ako želite svojim potomcem lepo bodočnost, tečaj glasujte za Normana Thomasa.

Poulični shodi so najučinkovitejše sredstvo za doseganje širše mase. Taki shodi so pred vojno karakterizirali soc. propagando. Povojna histerija in razkol je pa naše gibanje znatno omejila. Ekonomski kriza je zopet dala povod novemu življenju. Soc. stranka rapidno napreduje. Ozivelji so se tudi poulični shodi. Ameriški sodruzi jih obdržavajo dnevno istotako židje, le Slovenci, ki se vedno trkamo na svoja sreča, smo v tem pogledu lenuh. Upam pa, da bomo zamujeno nadomestili zlasti, ker imamo v Detroitu izborne angleške in tudi slovenske govornike. Komunistični demagogi, katerih parola je razbiti vsak soc. shod naj nas ne ovirajo. Tudi oni bodo prej ali slej prišli do spoznanja, da z destruktivno takto v delavskem gibanju škodujejo le lastnemu pokretu.

A. Kent, V. Reuther in L. Walters so se podali na organizacijsko in govorniško turbo v severni Michigan, kjer namavajo ustanoviti socialistične postojanke v štiridesetih mestih. V teh krajih je polje za agitacijo zelo ugodno, kar dokazuje že precej aktivnih klubov. Victor Reuther je mlad in prominenten govornik, dočim se ostala dva odlikujeta po

Dne 21. avgusta se vrši izlet soc. kluba št. 115 iz zapadne strani na Huron River. Na tem prostoru je priredila lani tudi "Svoboda" svoj izlet, ki je imelo uspel. To je košček idile, kjer dobi duša svoj razmah. Deviška narava v vsej svoji krasoti te vabi v narocje. Stoletni hrasti si skrivnostno pripovedujejo bajke iz davnih dni. V kristalno čisti vodi pa plavajo razkošne ribe vseh vrst. Poleg druge zabave bo tudi dva odlikujeta po

V nedeljo 24. julija se vrši izlet članstva kluba št. 1, somišljenikov in priateljev v forest preserve nad Stežinarjem v Willow Springsu. Pridite ob 10.00. Odbor bo skrbel, da bo dobro postreženi. Povabite priatelje.

V soboto 13. avgusta priredi "moonlight" piknik pri Keglu v Willow Springsu pevski zbor "Sava". Igral bo Kočevarjev orkester. — P. O.

vprašanji, potem pa je priznal, da je imel zelo fin "spic".

Delujmo, da se sklice po naselbinah čimveč shodov. Brez dobre agitacije ne bo uspeha. Od kapitalističnega sistema nismo ničesar pričakovati, ker se razmere slabšajo. Za mlinino se obetajo še slabše razmere nego one, skozi katere smo šli prošla desetletja mi. Treba je torej iskat izhod, in nudi nam ga socialistična stranka. Prispevajmo v njen kampanjski fond.

V prid kampanjskega sklada je priredil naš klub piknik, ki pa se radi slabega vremena na določeni dan ni mogel vršiti, zato smo ga odložili na 3. julija, a je zopet deževalo. Le vztrajnosti in dobr volji sodrugov, sodružic in somišljenikov se je zahvaliti, da smo vseeno napravili nekaj prebitka. V imenu kluba hvala vsem udeležencem in darovalcem.

Seje našega kluba se vrše vsako 3. nedeljo v mesecu po poldne v Slovenskem domu. Udeležujte se jih! Privedite s sabo tudi somišljenike.

Jos. Ovca.

Naša kampanja

W. Aliquippa, Pa. — Sedaj smo v teku volilne kampanje, v kateri prevladujejo kapitalistični stranki, namreč republikanska in demokratska. Obeslufata do skrajnosti. Delavec ne nudita v svoji platformi, ki je za obe stranki enaka, ničesar.

Ali naj bomo delavci v tej borbi neutralni in končno sledimo obljubam kapitalističnih politikov, kakor pri vsakih volitvah? Nikakor ne! Mi imamo svojo stranko, SOCIALISTIČNO, katera edina ima PROGRAM, ki je res za ljudske koriste.

Izmed predsedniških kandidatov vseh strank je socialistični najspodbujnejši, kar dostikrat priznajo celo v sovražnih taborih. Za podpredsednika kandidira na socialističnem tiku naš James H. Maurer, ki se je v teku dolgih let izkazal za najboljšega bojnika v korist delovnega ljudstva. Dalje imamo kandidate v vse državne urade, za kandidate v legislaturo pa je bilo nominiranih tudi več slovenskih sodrugs. Za poslance General Assembly sta socialistična kandidata v drugem distriktu John Terčelj in John Koklič, v prvem distriktu pa Marko Tekavec. Volilci v Washington County, glasujte za socialistično listo v celoti in agitirajte, da store to tudi drugi delavci.

Frank Česen.

Angleški socialistični klub

v Springfieldu

Springfield, Ill. — Po dolgem času je dobito tudi naše mesto spet angleški socialistični klub. Njegov tajnik je naš mladi sodrug Joe J. Brinocar. Klub ima že precej članov in napredkuje mu jamčijo njegovi mladi agitatorji. Nabiranje podpisov na socialistične peticije je v teku z ugodnim rezultatom.

Zasluga za ustanovitev angleškega kluba gre klubu št. 47, tajniku državne organizacije s. Ben Larksu in pa uspešnemu shodu, na katerem je govoril Wm. Busick iz Los Angelesa. Bil je tedaj na poti na socialistično konvencijo v Milwaukee. Ako izvzamemo Fordove tovarne, ki začasno še primerno obratujejo, so vse druge dobesedno v zastoju. Na izboljšanje položaja sploh mliniti. Nekateri naivneži med nimi tudi Slovenci pravijo, da bo Roosevelt pegasil "ogenj" ter dal zopet "kontro" ljudstvu v roke. Vprašanje je, kdaj je ljudstvo sploh imelo. Dokler bodo multimilijonari, kot je Raskob, dajali smernice demokratični stranki, bo Roosevelt čisto navaden sluga denarnih birokracije in "hiša" bo še naprej gorela. Vprašanje "šnopsa" pa pri razsodnem človeku ne pride v poštev, ker to ni v bistvu gospodarski problem.

Poulični shodi so najučinkovitejše sredstvo za doseganje širše mase. Taki shodi so pred vojno karakterizirali soc. propagando. Povojna histerija in razkol je pa naše gibanje znatno omejila. Ekonomski kriza je zopet dala povod novemu življenju. Soc. stranka rapidno napreduje. Ozivelji so se tudi poulični shodi. Ameriški sodruzi jih obdržavajo dnevno istotako židje, le Slovenci, ki se vedno trkamo na svoja sreča, smo v tem pogledu lenuh. Upam pa, da bomo zamujeno nadomestili zlasti, ker imamo v Detroitu izborne angleške in tudi slovenske govornike. Komunistični demagogi, katerih parola je razbiti vsak soc. shod naj nas ne ovirajo. Tudi oni bodo prej ali slej prišli do spoznanja, da z destruktivno takto v delavskem gibanju škodujejo le lastnemu pokretu.

George Smrekar.

Važna seja kluba št. 37

Milwaukee, Wis. — Prihodna seja kluba št. 37 JSZ se bo vršila v četrtek 14. julija. Ker je važna, ste vabljeni, da pridejte vsi. Somišljeniki dobrodošli.

Na prejšnji seji je bilo treba rešiti mnogo stvari glede računov in poročil o IX. zboru JSZ, in tako so morale biti druge važne zadeve odložene. Na seji v četrtek ne bo toliko teh poslov, zato bo prilika razpravljati o drugih nujnih stvareh, poleg tega pa bomo skušali delčasa porabiti za kratko predavanje in diskuzijo.

Frank Poličnik, tajnik.

Naročnikom, klubom JSZ in društvo Prosvetne

matrice

Vsled izrednih razmer, ki so prizadeli banke, prosimo organizacije, naročnike in zastopnike Proletarca, da pošiljajo delnar po poštni nakaznici (Postal Money Orders). Vse kar ima stike z listom naslavljajte: PROLETAREC, 3639 W. 26th ST., CHICAGO, ILL. Drugo, kar ima stike z J. S. Z. ali Prosvetno matico pa: JUGOSLAV FEDERATION S. P., 3639 W. 26th ST., CHICAGO, ILL. Ne pošiljajte nakaznic na ime posameznika, pač pa kot zgoraj omenjeno.

TAJNIŠTVO JSZ. IN UPRAVNIŠTVO PROLETARCA.

Nekaj o "turški veri", takiki in kulturnih stikih

Cleveland, O. — Slovensko časopisje je poročalo, da sta pristopila b muslimansko vero pisatelj in prevajalec Vladimir Levstik ter njegova žena, ter da zdaj nosita imeni Halid Vešid Levstik in Fahija Levstik. Oba sta uslužbenca pri največjem ljubljanskem dnevniku "Jutro"; to je tisti dnevnik, kateri je postal svojega odpodanca g. Pfeiferja v Zed. države, da bo naučil ameriške Slovence novih kulturnih stikov s staro domovino. Zdaj se mudi v Clevelandu. Kulturni stiki npr. so, če tja pošljete dolarje, nazaj pa pridejo krščanske zahvale in obljube, da bodo morili za vas. Ce je kaj novega v Jugoslaviji, izvemu to prejeno ne go tam. Ako zabranijo celo takoj neodločen list kakor je "Glas Naroda", potem ne potrebujemo tukaj nikakih fašistovskih naukov, posebno ne od takih kapacetov, ki hočejo uvesti med naš narod turško vero, katere se boji celo Kemal paša in jo zatira z dokazovanji, da je ljudstvu kvarna.

Kar se tiče Proletarca, naj se tiska kjerkoli že, jaz toliko rečem, da naj zastopa radikalne socialistične tendence, se bori proti bankarskemu trustu, proti laži-patriotom, demokratom kot republikancem in se bojuje zoper vse verske dogme, kakor je Glas Svobode pisal, pa mu je obstoj in več naročnikov zagotovljeno. — Frank Bendič.

Ali naj bomo delavci v tej borbi neutralni in končno sledimo obljubam kapitalističnih politikov, kakor pri vsakih volitvah?

Prejšnji izkaz \$531.33, skupaj

\$15.68.

Listu v podporo VII. izkaz.

Moon Run, Pa. Po 50c: Frank Augustin, Jacob Ambrožič, Joseph Jamnik, John Erzen in Andy Travish; po 25c: Max Zidar, Ferdinand Pregel, Joseph Bernik, John Miklavčič in Lovrenc Allber; po 10c: Frank Kerin, Joseph Treven, Simon Rihtarčič, Frank Zornik, Louis Vidmar in Mike Jasmink; po 5c: Steve Paik, John Potocnik in Frank Jakei, skupaj \$4.50 (nabrala na pikniku klubu št. 31 JSZ. Jacob Ambrožič in Jos. Jamnik).

Indianapolis, Ind. Louis Sašek \$1; neimenovan 25c; Valentín Stroj 20c; po 15c: Peter Cerar in Martin Zakrajšek, skupaj \$1.75 (poslat Frank Skufca).

Chicago, Ill. Peter Bernik \$1; Peter Movrin 50c in Joseph Omerza 15c, skupaj \$1.65.

Lyon, Ill. Martin Potokar \$1.25.

Waukegan, Ill. Neimenovan \$1 in Anton Nagode 10c, skupaj \$1.10.

Cleveland, O. Joseph Spolar 50c.

Kiel, Wis. John Miklich 50c.

La Salle, Ill. Anton Drzich 25c.

Carlinville, Ill. Rose Kajtar 25c.

West Mineral, Kans. John Marolt 25c.

Baldwin, Colo. Frank Wersitz 20c.

Gillespie, Ill. John Krainz 15c.

Skupaj v tem izkazu \$12.35.

Prejšnji izkaz \$531.33, skupaj

\$15.68.

KDO JE VAŠ PRIJATELJ?

"Proletar" je vaš prijatelj v "dobrih" in slabih časih. Vračajte mu z enako mero.

ZDAJ NI ČAS PREREKANJA NEGO DELA!

Socialistično gibanje v vsakem posameznem kraju je odsev aktivnih socialistov, včasi pa tudi onih ljudi, katerih edina zmožnost je prerekanje.

Delavci, ki so v boju proti kapitalizmu indiferenti, a porabljajo vsako priliko v kritiziranju aktivnih sodrugov in sodružic, pomagajo vedenoma ali nevedoma reakciji, nazadnjaštvu in kapitalizmu.

Kritika je potrebna in koristna, če ni zlobna, nego ima namen izboljšati DELO za DOBRO stvar. Kritik pa, ki nagaja iz hudočnosti, iz sovraštva do neljubih oseb, ali vsled svojih osebnih razprtij doma ali kjerkoli, sploh ni kritik, nego človek, ki podira kar zgrade drugi in ruši ljudem vero v ideale, katere jim opl

To in ono pri nas in drugod

Collinwood, O. — V Ohiu je že precej razvito gibanje v prilog zavarovanju delavcev proti brezposelnosti. Zelo se vzema zanj socialistična stranka. Med najdelavnjšimi člani je s. Joseph Martinek in seveda tudi s. Joseph Shartz iz Dayton. Pravijo, da je slednji avtor načrta za zavarovanje brezposelnih, zvan "Socialist Bill for Unemployed Insurance". Meni je kopija tega načrta prišla v roke šele pred nekaj dnevi. Ko sem ga prečital, sem videl, da je to delo večjaka. Ni čuda, da je posebna komisija, ki jo je imenoval govor na države Ohio, imenovala ta načrt za enega najboljših, kar jih je bilo predložen.

Z brezposelnostno zavarovanje se je zavzela tudi federacija društev SNPJ. Njen tajnik Joseph Terbičan je eden najboljših propagandistov za brezposelnost in starostno zavarovalnino in se mnogo žrtvuje v ta namen. V nadaljnjo okrepitev akcije je bila sklicana 1. junija v SND seja za stopnikov, na kateri pa nismo želi rezultata kakršnega bi bilo v takih važnih stvareh želati. V prvi vrsti je bila krivda odborov, ki niso do seje prestavili stvari v slovenščino, ali pa da bi bili vsaj tolmačili predlog. Na prejšnji seji je bilo zaključeno, da se predloži o stvari več resolucij. Eno naj bi pripravil Louis Zorko in drugo pa Jernej Hafner. Kakšna kombinacija nastane iz takih resolucij, vam ni treba tolmačiti. Jernej je prestavil komunistično od Council of Unemployed, a je rekel, da ni komunistična. Imela je prednost, ker je bila prevedena v slovenski jezik, dočim je Zorko prisnel socialistično in jo predložil v originalu, to je, v angleškem jeziku. V naši metropoli pa to ne gre. Nihče ni povedal, da imajo izdelan predlog, ki se ga lahko sprejme kot zakon. Selo čez čas smo izvedeli malo podrobnosti o tem predlogu. Naši ljudje bi se morali pripraviti, da bi mogli efektivno zagovarjati predlog, v katerem je zapadelen eden najboljših načrtov za odpomoč nezaposlenim, kar jih je bilo dozdaj na površu.

Ob pričetku seje je nekdo vprašal, kdo bo plačal stroške. Sugestirano je bilo da bi prispevalo vsako društvo dolar. Fr. Podboršek je filozofiral o U. S. kongresu in da naj saj povede za kaj se gre. In pa, da so že dvakrat pozabili klicati njegovo ime.

Terbičan je tolmačil namen sestanka in pa načrt za zavarovanje brezposelnih. Socialistična stranka da je bila prva, ki je začela z akcijo in jo organizirala. Že tedaj se je pričasnilo za stvar okrog 75 društev in unij.

Na poznejših posvetovanjih se je akcijo organiziralo po narodnostih. Izmed predloženih načrtov so odobrili socialistične vsled njegove praktične vrednosti. Akcija kot tako ni stvar kake posamezne stranke nego vseh delavskih organizacij, ki se v načelu strinjajo za tako zavarovanje. Za njim je delo in načrte pojasnil L.

Nesreč tudi ne manjka. Soprona s. L. Bregarja se je moral podvreči težki operaciji. V akronskem kanalu je utonil 9-letni sinček rojaka Jalovca. Ta kanal je v pionirske časih vezal Akron s Clevelandom za trgovski promet.

Max Slanovec.

Zorko. Vovk od društva "Kralj Raj" JSKJ je hotel vedeti, pod kakšno platformo bomo delali. Menda je misil stranko. John Gorjanc, predsednik Zadružne zveze, je dejal, da bodo tej akciji, če bo uspela, dali člani zadruge moralno in gmotno oporo. Fr. Černe je povdorjal, da je to dobra stvar. Na Češkem je 150,000 brezposelnih, ki dobivajo zavarovalnino. Seve, ko hitro delavci zanjo vprašajo, so označeni za socialiste, pa če so ali ne. Vili bomo tiste, ki bodo zagovarjali tako podporo. Dejal je, da je tudi SDZ naklonjena zavarovanju nezaposlenih. Jos. Skuk je dejal, da bi podpora koristila tudi malim trgovcem, ker bi delavci plačevali za blago namesto da ga iščejo na upanje ali pa beračijo za juho. Zato je priporočljivo, da stvar podpro tudi slovenski trgovci.

Ko hitro je kdo izrekel besedo "socialist" ali "socialistična", pa so se takoj čula svarila, naj se "strankarstvo" opusti. Ludvik Medvešek jih je pojasmil, da izrekante besede ni tako huda reč in ako je stranka predloga izdelala ni nič več kot prav, da se da prizpanje komur spada. V tem smislu je govoril tudi Abram. Rupnik je dejal, da je to delavska zahteva. Če jo izvojujemo v Ohiu, se bodo velike industrije izselile. (Isto grozi tudi Frey Lang, manager zvezne fabrikantov, ki se bore za open shop.)

Hafner je v svoji resoluciji oblikujbil vsakemu brezposelnemu

Naš piknik in druge vesti

Kenmore, O. — Dne 3. julija je imel tu piknik klub št. 232 JSZ. Četudi vreme ni bilo ugodno, bi bila udeležba lahko vsekakor boljša. Ves prebitek gre v prid socialistične volilne kampanje — torej v podporo boja za pravice izkoriscenih delavcev.

Med Slovenci v Kenmoru ni kapitalistov, vsaj kolikor je meni znano. Vsi so odvisni od dela za preživljjanje sebe in svojih družin. Vse tare eden in isti krivični sistem. Čemu ne bi tudi mi nastopali bolj skupno in se udeleževali priredb, ki so v naš prid? Socialistična stranka ima program ki ga mora odobravati vsak delavec, ako ne pljuje v lastno skledo.

Ko je pred štirimi leti kandidiral za prezidenta Hoover in oblikoval piščanca v vsaki ponvi, so mu milijoni verjeli in glasovali zanj. Danes vedo, če niso zasplopljeni, da so bili prevarani in da sedanja vlada pomaga le onim z ogromnimi vstopnimi, ki so že zdaj bogataši, brezposelnimi delavci pa po treh letih krize niso bili deležni še nobene podpore. Komur je za ohranitev teh krivic, naj spet glasuje za demokrate ali republike, kdor pa hoče odpraviti sedanjo sužnost, kakor so kmetje nekoč odpravili tlak, naj glasuje za socialistično stranko.

Nesreč tudi ne manjka. Soprona s. L. Bregarja se je moral podvreči težki operaciji. V akronskem kanalu je utonil 9-letni sinček rojaka Jalovca. Ta kanal je v pionirske časih vezal Akron s Clevelandom za trgovski promet.

Max Slanovec.

NOVI MOST PREKO REKE WABASH

Dne 24. junija so otvorili prometu novi most pri Mount Carmel, Ill., ki veže Illinois - Indiana preko reke Wabash.

mu \$100 na mesec podpore in povrhu še \$20 mesečno za vsakega člena družine, ki je odvisen od njega. (Jaz npr. bi dobral v slučaju nezaposlenosti \$180 na mesec. Zdaj, ko delam, prejemam mnogo manj.) Bil sem proti Hafnerjevemu predlogu, pa ne zato, ker sem proti tolikšni podpori ampak ker se s takimi načrti le varavam, kar vedo komunisti prav dobro. Jernej je bil na te ugovore hud, — saj ga poznate. Predsednik je tolkel s kladirom, nekateri pa so se hudovali in klicali, Jezus, Jezus — komunisti in socialisti — sv. Mati božja!

Izvoljen je bil odbor, ki bo prestavil omenjeni načrt v slovenščino in upamo, da bo sprejet brez nesreče.

Če se bi naš narod enkrat naučil malo debatirati, ne bi vedno čuli opazk, — "jaa, krenimo se!" — Frank Barbič.

Delavsko gibanje in hibje komunistov

(Konec)

Cleveland, O. — Hrvatsko-Srbska sekcija JSS je imela v času razkola tiskovni fond in knjižnico, ki je bila z vso imovino cenjena na okrog \$30,000. Vprašamo zdaj komuniste, koliko še imajo od tega? Dali so za "Slovenijo" v Milwaukeejti tri tisoč dolarjev, dobili so sem revolucionarja Chas. Fr. Novaka, spremeli Slovenijo v Delavsko Slovenijo, jo uprostavili in ustanovili Delavca v Chicago, nato preselili Delavca v Detroit in ga tam položili v grob — vse to pa je bilo mnogo novcev. Kaj sta storili z Radničkim domom, ki so ga zgradili jugoslovanski socialisti vseh treh narodnosti v Detroitu? Koliko denarja ste potrošili za omenjeni dom potem, ko ste si ga v povojni furi razkolov osvojili in ga proglašili za komunistično lastnino? Ako bi s tem naštivali naprej in naprej, kaj bi bolj "smrdelo" — vaše neplodno, neekonomsko delovanje, ali soc. stranka?

Kadar vpijete, kako se HBZ in SNPJ "vežeta z reakcijo" in "kujeta zarote proti sovjetski Uniji", se delate smešnim in otročjim. Kaj imata ti dve podporni organizaciji, katerih delovanje je omejeno na našeljene v Zed. državah in nekoliko v Kanadi, takega, da

sta lahko nevarni sov. Rusiji? Kaj imata ti dve organizaciji proti Rusiji, in kakšne so njune zveze s Kitajsko, Japonsko, Mandžurijo, Liberijo in Južno Afriko? To vprašamo, ker jima vi dajete tak pomen, kakor da so v njima sami diplomatje z velikanskim svetovnim vplivom, katerega uporabljajo za propastene države in za podvig reakcije v drugih.

Ali pa je morda vaš "princip" v HBZ njenih šest milijonov dolarjev in v SNPJ njenih pet milijonov?

Ni se pozabljeno, kako so komunisti pod raznimi firmami kolektali v obrambi za Sacco in Vanzetta. Koliko jih je v njihovih vsotah v resnicah za njuno obrambo? Rekordi obrambnega odbora, ki je vodil boj za njuno osvoboditev, povedo, da je šlo za podporo komunističnim listom in za plačo ter stroške komunističnega agitatorjem ter kolektorjem. Isto je pred leti oznanil pravni zastopnik Mooneyjeve obrambe. Od vso

te, ki so jo nakolektali komunisti, so oddali le par stotakov, drugo so porabili sami. Iz polemik v listih je bilo tedaj razvidno, da so nabrali v obeh slučajih okrog sedemdeset tisoč dolarjev, in od tega so dali le par tisoč Sacco-Vanzettovi obrambi ter par sto Mooneyjevi. Ali diše spomini na te afere "prijetno"?

Priznali so sami, da so načrivali napako, ko so s svojimi pristaši in organizatorji po razbijali oblačilne industrije že skoraj vse v njihovih "industrijskih unijah"? Koliko jih je pred Festerjevim vodstvom danes? Tako bi lahko vpraševali naprej in naprej.

Geslo vsakega zavednega delavca in soc. stranke je že od nekdaj, gojiti solidarnost, jačati delavske organizacije in koristiti delavskemu razredu.

Komunisti delajo ves čas baš obratno.

Govor o "enotni fronti", ali ta fronta mora biti pod njihovim klobukom, vse druge delavskie organizacije pa skušajo spraviti v kaos, v razroke in v popolno propast.

Kdo ima koristi od tega? Delavci gotovo ne!

Če je kaka stvar "smrdljiva", tedaj se lahko reče to baš o taktiki, ki jo vodijo naši "edino pravi revolucionarji."

Namesto, da bi v problem de-setletju delavsko gibanje v tej deželi napredovalo, je nazadovale — po zaslugu komunistične "političke". Ce bi jo ameriška buržoazija v tak namen najela, ne bi mogla svojega posla zanjo izvršiti bolje kakor ga je. Kajpada, buržoazija komuniste preganja. Ali to je del njene igre. Fakt vzlje temu je, da so po zaslugu komunističnega razbijanja delavske organizacije vseh vrst nazadovale in da imajo vse skupaj le nezadnato moč in da se streznejanje virača še sedaj, ko socialistična stranka spet postaja faktor v delavskem gibanju.

To je vzrok, čemu so komunisti svoj boj proti nji poostřili.

Revolucija, ki je bila za ogrom, noča na izpregled.

Hooverjeva prosperitet je zdaj posnema. Obe sta skriti in južne ne najde. Delavce pa sposozna, da le v pametnem, preudarnem delu in boju je njegova rešitev.

Zato pa so drugi med Hrvati in Srbi, novimo hrvatsko-srpsko sekcijo, da postane socialistično gibanje med nimi.

Takrat je bila za ogrom, noča na izpregled.

Hooverjeva prosperitet je zdaj posnema. Obe sta skriti in južne ne najde. Delavce pa sposozna, da le v pametnem, preudarnem delu in boju je njegova rešitev.

Zato pa so drugi med Hrvati in Srbi, novimo hrvatsko-srpsko sekcijo, da postane socialistično gibanje med nimi.

Takrat je bila za ogrom, noča na izpregled.

Hooverjeva prosperitet je zdaj posnema. Obe sta skriti in južne ne najde. Delavce pa sposozna, da le v pametnem, preudarnem delu in boju je njegova rešitev.

Zato pa so drugi med Hrvati in Srbi, novimo hrvatsko-srpsko sekcijo, da postane socialistično gibanje med nimi.

Takrat je bila za ogrom, noča na izpregled.

Hooverjeva prosperitet je zdaj posnema. Obe sta skriti in južne ne najde. Delavce pa sposozna, da le v pametnem, preudarnem delu in boju je njegova rešitev.

Zato pa so drugi med Hrvati in Srbi, novimo hrvatsko-srpsko sekcijo, da postane socialistično gibanje med nimi.

Takrat je bila za ogrom, noča na izpregled.

Hooverjeva prosperitet je zdaj posnema. Obe sta skriti in južne ne najde. Delavce pa sposozna, da le v pametnem, preudarnem delu in boju je njegova rešitev.

Zato pa so drugi med Hrvati in Srbi, novimo hrvatsko-srpsko sekcijo, da postane socialistično gibanje med nimi.

Takrat je bila za ogrom, noča na izpregled.

Hooverjeva prosperitet je zdaj posnema. Obe sta skriti in južne ne najde. Delavce pa sposozna, da le v pametnem, preudarnem delu in boju je njegova rešitev.

Zato pa so drugi med Hrvati in Srbi, novimo hrvatsko-srpsko sekcijo, da postane socialistično gibanje med nimi.

Takrat je bila za ogrom, noča na izpregled.

Hooverjeva prosperitet je zdaj posnema. Obe sta skriti in južne ne najde. Delavce pa sposozna, da le v pametnem, preudarnem delu in boju je njegova rešitev.

Zato pa so drugi med Hrvati in Srbi, novimo hrvatsko-srpsko sekcijo, da postane socialistično gibanje med nimi.

Takrat je bila za ogrom, noča na izpregled.

Hooverjeva prosperitet je zdaj posnema. Obe sta skriti in južne ne najde. Delavce pa sposozna, da le v pametnem, preudarnem delu in boju je njegova rešitev.

Zato pa so drugi med Hrvati in Srbi, novimo hrvatsko-srpsko sekcijo, da postane socialistično gibanje med nimi.

Takrat je bila za ogrom, noča na izpregled.

Hooverjeva prosperitet je zdaj posnema. Obe sta skriti in južne ne najde. Delavce pa sposozna, da le v pametnem, preudarnem delu in boju je njegova rešitev.

Zato pa so drugi med Hrvati in Srbi, novimo hrvatsko-srpsko sekcijo, da postane socialistično gibanje med nimi.

Takrat je bila za ogrom, noča na izpregled.

Hooverjeva prosperitet je zdaj posnema. Obe sta skriti in južne ne najde. Delavce pa sposozna, da le v pametnem, preudarnem delu in boju je njegova rešitev.

Zato pa so drugi med Hrvati in Srbi, novimo hrvatsko-srpsko sekcijo, da postane socialistično gibanje med nimi.

Takrat je bila za ogrom, noča na izpregled.

Hooverjeva prosperitet je zdaj posnema. Obe sta skriti in južne ne najde. Delavce pa sposozna, da le v pametnem, preudarnem delu in boju je njegova rešitev.

Zato pa so drugi med Hrvati in Srbi, novimo hrvatsko-srpsko sekcijo, da postane socialistično gibanje med nimi.

Takrat je bila za ogrom, noča na izpregled.

Hooverjeva prosperitet je zdaj posnema. Obe sta skriti in južne ne najde. Delavce pa sposozna,

PROLETAREC

List za interesne delavskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba,
Chicago, Ill.Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze
NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00;
za pol leta \$1.75; za četr leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobletev
v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Jugoslav Workmen's
Publishing Co., Inc.
Established 1906.Editor ..... Frank Zaltz
Business Manager .... Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75;
Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year
\$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 W. 26th ST., CHICAGO, ILL.
Telephone: Rockwell 2864.

546

Cirkus in "joke"

Prošle demokratske nominacijske konvencije se je udeležil tudi znani humorist Will Rogers. Predsednik ga je povabil na oder, da nagovori deležne. Rogers je šel k mikrofonu, da ga je čula tudi radio avdijenca, in dejal med drugim, da je konvencije demokratske stranke vedno smatral za komedijo, oziroma "joke", zdaj pa se je sam prepričal, da ni bil v zmoti. Deležne, ki so mislili, da jim bo povedal po svojem običaju kaj za šalo, so se jezili. In Rogers je sam demokrat!

Humorist Rogers ni edini, ki smatra konvencije republikanske in demokratske stranke za "joke". Ljudstvo je še vedno toliko zaslepjeno, da se prička in agitira za "joke" kandidate, katere so jimi nominirale "joke" konvencije. Edini, ki imajo od te "joke" politike koristi, so privatni interesi, in oni, ki imajo "politične" službe. Ljudstvo to šalo neznancko dragu plačuje.

"Prijateljska" tiranja v bankrote

Večkrat čitate, kako je ta ali oni upnik tožil kako veliko kompanijo v namenu, da jo pripravi v konkurenco. Ena izmed Insullovih korporacij z milijoni dolarjev kapitala (največ vodenega) je bila priveden v konkurs sporazumno s sodnikom in neko tiskarno, kateri je Samuel Insulova kompanija dolgovala nekaj nad stiri tisoč dolarjev za tiskovine. Lastnik dotedne tiskarne je Samuelov brat. Nedavno je šla v Chicagu v konkurs družbe nadučilnih železnic. Dotednemu, ki jo je tožil, dolguje \$4,103, kar je za takoj kompanijo z več sto milijonskim premoženjem malenkost. To seveda ni njen edini dolg. Njene obveznosti znašajo mnogo milijonov. Skozi vsa leta "prosperite" je plačevala visoke dividende na vodene delnice in se zadolževala z izdajanjem "zlatih" bondov. Ljudje, ki so jih kupili, bodo na izgubi, istotako drugi upniki, ki se bodo moralni z novo upravo pobrotati. Ako jim bo ponudila 60c za vsak dolar, ki so ga dali kompaniji za njene bonde, bodo lahko zadovoljni, da dobe vsaj toliko.

Ta igra bankrotiranja v namenu, da se kompanije otresejo dolgov, postaja splošna. Ker izgube eni, si potem iščejo pokritja izgube na enak način z nadaljnimi "prijateljskimi" bankrotiranjem, da navsezadnjem izgubljajo vsi, ker v kapitalističnem gospodarstvu, kadar pride v krizo, ne more biti drugače.

Gospodarstvo, kakršno se samo obsoja

V Chicagu je 14,000 učiteljev in učiteljic, katerim dolguje občina plačo za več kot leta dni. Mnogi so v velikem pomanjkanju, ker jim le malokdo da kaj na upanje. Gospodarji jih tirajo za stanarino. Ker je ne morejo plačati, so mnoge izgnane iz stanovanj. Več učiteljev, ki nimajo svojcev in ne prijateljivajo, ki jim bi pomagali, je prisiljenih prenočevati v parkih.

Tudi policajem dolguje občina na zaostali plači, toda policajci so toliko na boljšem, da dobivajo več ali manj "postrami". Težje se godi gasilem in drugim mestnim delavcem.

Chicago ni edino mesto, čigar gospodarstvo je popolnoma zavojeno. Več ali manj so vsa v kaši. Le Milwaukee je izjema, dasi so druga velika mesta v Zed. državah večinoma bogatejša kakor Milwaukee. In nobeno veliko mesto si ne prizadeva pomagati s svojimi sredstvi družinam nezaposlenih toliko kakor Milwaukee. Ako bi volili dati slovo demokratiskim in republikanskim graftarjem in poverili upravo socialistom, bi danes mesta ne bila v teh zagatah in mestnim delavcem ne bi bilo treba živeti v pomanjkanju.

Komur je za resničen delavski list, naj načrti in agitira za "Proletarca".

Socialisti, ki so socialisti zaradi služb, so redki, kakor bele vrane.

POTOVANJA OKROG SVETA V AEROPLANU

Stanje naših kulturnih društev

Poročal na IX. zboru JSZ 28.-30. maja 1932 Anton Garden

Beseda "kulturna" je relativni pojem, ker pomeni to in ono in se pod njo skrivajo razne imamo ves ta konglomerat, nekaj dobrega, mnogo več pa slabega. Vse pa se odvaja z besedo "kulturna".

Vzeto na splošno, tudi prirede naših kulturnih društev niso izvzete iz tega konglomerata. Šablonske igre in socialne drame; čisto buržujske prirede in striktno ali napol delavske programe — vse to mečemo v koš "kulturnih priredb". Pod marelo "kulturne" se bije že dokaj enostranski boj med starim in novim. Ker božnost spada novemu, ni dvo-

rale ter purgarskih predvodov. V kapitalistični družbi imamo ves ta konglomerat, nekaj dobrega, mnogo več pa slabega. Vse pa se odvaja z besedo "kulturna".

Druži važnejši faktor pri tem naraščanju naših oderskih priredb so naši narodni domovi, posebno v nekaterih naseljih, kjer se vrše prirede božnosti za zgraditev ali vzdrževanje doma. Domovi seveda niso absolutni kriterij, vendar so važen faktor (največ gospodarski) v našem takozvanem kulturnem življenju.

Lahko bi navedel naselbine, ki so več ali manj aktivne na polju dramatike in petja, ampak to ni važno tukaj. Tudi ne bom govoril o podrobnih težavah, s katerimi se mora boriti vsaka diletantska skupina. Omenjam naj par stvari le z ozirom na tendence naših priredb z vidika, da jim damo več socialnega delavskoga smotra in vrednot.

Kot sem prej omenil, je tudi med nami dosti priredb, ki so na nivoju hollywoodske "kulturne". Temu se je do gotove mere nemogoče izogniti, ker prvih nimamo velike izbire dobrega programskega materiala; drugič so naša društva organizacije začetnikov in amaterjev in nam manjka zmožnosti za prizvajanje težjih stvari in tretjič je treba stvari upoštevati s stalščica blagajnika ter kulturni nivo našega ljudstva, ki mu je na splošno vsaka težja stvar "pretežka".

Slednji argument ni prazen, vendar pa se mu na splošno pri naših kulturnih organizacijah polaga preveč važnosti. Je že res, da mentalitev ljudstva, ki mu je glavno razvredilo dirkanje z avtomobilom 60 milij na uro, vzor junaka Babe Ruth, "duševna hrana" hollywoodski šablonizem in mastne novice ter "picture page" kapitalističnega časopisa — res je, da ljudstvo s tako inteligenco ni dovetno ne do resnične lepote niti do kaj "težjega".

Ali sodelujete?

Kjer koli dobite socialistične peticije, nabirajte nanje podpis, da pridejo naši kandidati.

Pomagajte pri oglašanju socialističnih shodov in razdelite kolikor največ mogoče stranknih kampanjskih letakov.

Jačajte klube JSZ, ker s tem jačate socialistično stranko.

Sirite Proletarca, ki je edini jugoslovanski socialistični list v Zed. državah.

Pomagajte pri zbiranju pri-

spevkov v strankin kampanjski fond. Ker mora JSZ zbrati v ta fond določeno vsoto, je potrebno, da vse prispevke posljetete skozi njen urad, četudi

dobite nabiralne pole direktno iz kampanjskega urada v Washingtonu, ali iz kakega drugega strankinega urada.

Jugoslovanski delavci, kateri so pred 4. leti glasovali za Hoovera in Smitha, bodo letos oddali svoj glas za socialistične kandidate in socialistični program, ako se bodo sodelovali in sodelovali v agitaciji, da jih pridobi.

Torej vsi v akcijo.

Naprej za socializem!

Proč s krizo in s kapitalizmom!

Ali sodelujete?

Dejstvo pa je, da se kot pionirji nove socialne kulture in nove družbe ne moremo preveč ozirati na te ovire, pač pa jih skušati premostiti s tem, da na naših priredbah ustvarimo delavsko atmosfero.

To se da doseči na dva načina: potom rednega programa — s socialno dramo — ali pa z "namečkom": z agitacijskim govorom, recitacijo ali alegorično sliko. Na splošno lahko rečem, da smo pri sestavljanju programov jako površni. Vse preveč se bojimo stopiti na prste buržoaznim običajem in purgarskim predskokom ter nihovih plitkosti. Nobene delavskie priredbe bi ne smelo biti med nami brez socialistično agitacijskega značaja, direktnega ali indirektnega. Ako je na programu na primer koncert, slagerska ali šablonska igra, tedaj si moramo oskrbeti za krajši govor delavskega govornika bodisi v angleškem ali slovenskem jeziku. To je izvedljivo skoraj v vsakem kraju. Kjer to ni mogoče, naj se poslužijo revolucionarne recitacije, ki pa mora biti izvedena z efektom.

Tretje sredstvo je alegorična slika — polje, ki je med nami komaj začeto, vendar pa vsebuje s svojim simbolizmom veliko agitacijsko silo. Kolikor mi je znano, se je dozdaj tej umetnosti posvetil največ Vinko Coff iz Collinwooda. Dobra slika iz vsakdanjega življenja, ki kriči po spremembam, ne more izostati brez vpliva. Zeleti je, da bi se temu vprašanju delavskie kulture posvetili tisti, ki imajo smisel in zmožnost, osnovni skice in jih objavljali z navodili.

Le ako se poslužimo teh priponičkov, si bomo vzgojili takoj delavsko maso, ki bo ne le dostopna, ampak bo tudi zahvaljuje "težjih" stvari na naših odrih. Priredba za samo zabavo je lahko dobra in človeku potrebna, ampak ni nobena kultura v našem pojmovanju besede. Še veliko slabše pa so prirede purgarskega značaja in buržoazne tendencioznosti, ter so le opij in uspavalo sredstvo, katerega se poslužuje kapitalizem in njegovi purgarski lakaji, da drže mase v temi.

(Konec prihodnjih.)

JUGOSLOVANKA V NEW ORLEANSU BO PODEDOVALA VSOTO \$100,000

Listi poročajo, da dobi Myrtle Franičevič v New Orleansu

\$100,000, katere ji je zapustila prababica v Jugoslaviji ob svoji smrti l. 1922. Myrtle dobi to vsoto šele l. 1935, ko dopolni 21. leto. V oporoki, ki so jo nedavno odprli, je navedeno, da mora dekle najprvo dokazati, da je sposobna preživljati se s svojim delom in zadostiti več drugim kvalifikacijam.

Zgodovina delavskega gibanja na Slovenskem

PRIREDIL ANTON KRISTAN

(Nadaljevanje.)

Upravo in najbrž tudi lastništvo "Ljudskega glasa" pa je v aprilu 1884 prevzel Fran Zeleznikar.

Ko pa je začela preiskava proti Zeleznikarju, pa beremo v "Ljudskem glasu" (št. 12 III. letnika, z dne 12. julija 1884) sledēće:

(Hujne preiskave) vršile so se pretekle dni na več krajih. Kakšen vseh so imele, ne vemo, brž ko ne pa niso povsod brezvsebine, ker so minole dni nekoliko dotičnikov v zapori dejali. Tudi v našem vredništvu je bila preiskava, ker je deželna sodnja menda mislila, da bode kake rokopise našega prejšnjega opravnika Zeleznikarja dobila, toda pri nas je bil edino le nek nenatisnen rokopis Zeleznikarja prav privatne nature, namreč neko "Poslano" zoper krojača Kunca, katero pa zarad razjaljive oblike nismo sprejeli. Mnogo se je vsled te preiskave pri nas po mestu govorilo, kakor bi bili mi v kakej zvezi z zatožencem v zadevah zločinstva veleizdajstva, kar pa tem smešnejše doni, ker mora vsak, kdor naš list čita, spredeti, da smo gotovo zmerom zvesti državljanji bili! Da je pa g. Zeleznikar nekoliko dni naš opravnik bilo, povzročile so neugodne gmočne razmere, v katere je naš list vsled slabega vplačevanja naročnine zabredel in smo prisiljeni bili — da si daljše izhajanje našega lista zagotovimo — polovico lastništva za to leto našemu upniku g. Zeleznikarju izročiti. To je edina zveza, v katerej smo bili z g. Zeleznikarjem. Ne bili bi ničesar o tem omenili, ker se nam vsako opravljevanje nepotrebitno dozdeva, in nam čista vest zadostuje, toda neka tukajšnja "žurnal-baraba" je po nekih časnikih raztrzila zavisačko vest kakor da bi bili na sumu zarad veleizdajstva ali — kakor se je iz slabe stilistike dotične novice lahko sudi — celo uže v zaporu. Sicer bodo pa umazane gobce uže na drugem mestu zamašili.

XIX.

Iz opažanj slovenskega literarnega zgodovinarja.

Slovenski literarni zgodovinar se je dotaknil in uže citiranem svojem delu, tudi razvoju mišljjenja delavskih krovov v dobi, ko se je rodil in izvršil proces s krkavci:

Opazujejoč razvoj društvenega življenja po Sloveniji okrog l. 1880 konstatira, da so bile takrat precej glasne tožbe, da se slovensko razumijevanje, to je: gospodski stan, preveč izogibljive preprostemu ljudstvu. V ljubljanskih čitalnicih, da se gleda le na stan, na premoženje, na obliko in da bolj reyen človek tam v kotu sedi kakor na šivankah." (Slovenec, 8. sept. 1881.) Dr. Prijatelj pravi: (str. 399, 400—401).

To je bil menda tudi prvi, seveda samo zunanjji povod, da se je začelo delavstvo družiti v samostojnji razredni socialistično-demokratični organizaciji. Dne 28. novembra 1880 so sklicali Fr. Potočnik, Regali, Skerbin, Zeleznikar in Dolhar prvi javni shod obrtnikov in delavcev v Ljubljani. Za glavnega govornika so si iz Gradca poklicali nemškega socialističnega demokrata Kahlerja. Slovenski govoriki so kazali že znake različnih meščanskih strank, s katerimi so jih še družile vezi. Krojač Sturm je naglašal narodnost delavcev. Nastopil je tudi klerikalec Haderlap, ki je govoril za dohodninski davek in zlasti ostro zoper nepotrebne uradnike. Krojač Zeleznikar je opisoval konkurenco kazniličnic. Potem je nastopil Kahler in govoril zoper indirektne davke na živila. Navalil je na nemške nacionalce, češ, da nemštvu ni v nevarnosti, ampak njih sleparja. Ko se je potem vehementno pričel potezati za občeno volilno pravico, je imel že delavce na svoji strani. Haderlap je o shodu poročal v "Slovenca": Kahler je delavce zmešal za občeno volilno pravico, o čemer vladni komisar ni pustil glasovati. "Meščani in mojstri so sklicali shod, a delavci so se preveč opirali na socialistično-demokratična — načela in z nekim sovražnim ognjem meščanski stranki nasproti stopili" ("Slovenec" št. 133 l. 1880). "Narod" je svaril slovensko delavstvo pred socialistizmom: Shoda ni sklicala narodna stranka, vendar nam ni bil nesimpatičen. Mi smo demokratični, zato nas veseli, da se delavstvo samo giblje. Vendar svarimo delavce, da se ne vdajajo tuji čisto socialistični agitaciji, ki našim delavskim razmeram ni primerna. Posebno naj se varuje protinardne fraze kozmopolitizma. Pri nas ni velikega kapitalista. Tretjina Ljubljane se peča s kmetovanjem. Mi se moramo boriti še za svojo narodnost. Kozmopolitizem se je rodil pri narodih, ki imajo od nekdaj vse narodne pravice ("Slov. Narod" št. 276, 1880). Na

P. ZOLA:

RIM

Poslovenil Etbin Kristan.

(Nadaljevanje.)

Ali v tej prekomernosti sile in slave je tista smrt. V sedmih in pol stoletjih monarhije in republike je bil Rim postal velik in pet stoletij cesarstva je imelo izgledati prvi narod sveta do zadnje mišice. Neizmerno ozemlje z najoddajnejšimi pokrajinami se je polagoma oplenilo, izčrpalo, ker je fiskus vse požari, izkopavajoč brezno neizogibnega bankrota; prišlo je tudi otdot, ker se je ljudstvo, hranjeno s strupom javnih iger, popačilo in izvrglo ter zapadlo razuzdanemu le-nuharemnu cesarjev, najemniki pa so se bili v bitkah in obdelovali zemljo. Izra Konstantina je dobil Rim temovalko v Bizanciji. Honorius je opravil razkosanje in zdaj je zastovalo dvanajst cesarjev, da so dokončali delo razkrjanja, da so raztrgali umirajoči plen — do Romula Augustula, zadnjega, bednega slabotneža, cigarime, kakor zasmehovanje vse slavnog zgodovine, bije utemeljitev Rima in utemeljitev cesarstva obenem. Na zapuščenem Palatinu je še vedno triumfiral silni kup zidovja, stropov, teras in visokih strel. Ali že so bili tupatam odbiti okrasni in odstranjeni kipi, da so se prepeljali v Bizancijo. Pokristjanjeno cesarstvo je potem pozaprio hram, pogasio Vestine ognje, spostovalo pa je še prastari paladij, sveti Viktorjev kip, simbol večnega Rima, ki se je obožavan hranil v sobi samega cesarja.

Toda v petem stoletju planejo barbari nad Rim, ga oplenijo in začijo in odpeljejo polne vozove plena, ki ga ni uničil ogenj. Dokler je bilo mesto odvisno od Bizanca, je stanoval v palačah višji upravitelj in čuval Palatin. Potem pa propade vse in se pogreze v noči srednjega veka. Polagoma je videti, kakor da stopajo papeži na mesto Cesarjev. Oni so bili njih nasledniki v zapuščenem marmornem domu in v še vedno živi vladarski volji. Gotovo je, da so prebivali v palači Septimija Severa, v Septinoziju pa je bil koncil, kakor je bil pozneje Gelazij II. izvoljen v sosednem samostanu na tem oboževanem griču. Zopet je vstal Augustus iz groba — zopet je bil s svojim svetim kolegijem, v katerem se je obnovil rimski senat, gospodar sveta. V dvanajstem stoletju je bil Septizonij last menihov, ki so ga odstopili mogočni obitelji Franckopanov. Ta ga je utrdila kakor kolosej Konstantin ter Titov slavolok, pa je napravila iz njega ogromno trdnjavo, ki je zavzemala skoraj ves častitljivi hrib, zibelko Rima. Meščanske vojne s svojimi nasilnostmi, in opustošajoče invazije so hrumele preko njega kakor divji viharji, podle se zidove na tla, razdejale palače in razrušile stolpe. Potem so prišle generacije, ki so si prilastile razvaline, ter se naselile v njih s pravico najdelita in osvojitelja, pa napravile iz njih kleti, skedenje in hleva za svoje mezge. Na prsti, ki je pokrivala mozaikova tla cesarskih palač, so nastali vrtovi za zelenjad in so nasadili vinograde. Povsed so zrastle koprive in trnje, ki je zastrlo ta samotna polja, bršlan pa je izgledal po tleh ležeče portike. In prišel je dan, ko se je zazdelo, da se vrača ves silni kup palač in hramov in vse sijajno domovanje cesarjev, kateremu je imel marmor nakloniti večnost, v zemlje prah: vse je izginilo pod valom zemlje in vegetacije, ki ga je dvigala brezbrinuta priroda. Med poljskim cvetjem, v pekočem solncu ni bilo videti nič drugega kakor velike brenčeče muhe, črede koz pa so se prosto potikale po Dominicijski prestolni dvorani in po razdejanem Apolonovem svetišču.

Pierre je čutil, kako ga je sprejetela silna zona. Toliko sile in ponosa, toliko veličine — pa vse tako hitro propadlo, pomedenzo za večne čase! Kakšna nova, barbarična maščevalna sapa je morala zaveti preko te sijajne civilizacije, da jo je tako ugasnila, v kakšno globoko, opojno spanje, v kakšno otroško divjo nevednost se je moral pogrezniti, da je mogla propasti z vsemi svojim bleskom in svojimi mojstrskimi deli! Vprašal se je, kako je bilo mogoče, da so polagoma polagoma porušile, da so izginile cele palače s svojimi občudovanja vrednimi skulpturami, stebri in kipi vred, ne da je komu prišlo na misel, da bi jih ščitil. Teh mojstrskih umetnin, ki so jih pozneje izkopal z splošnem vzliku občudovanja, ni pogolnila enkratna katastrofa; ne, kakor da so se utonile, da jih je naraščajoča poplava pograbila najprej z noge, pa za pas, pa za vrat, dokler ni prišel dan, ko se je potopila še glava. Kako razumeti, da so ob tem živele generacije, pa niso pomislice, da bi vsaj iztegnile roko? Bilo je, kakor da je hipoma črna zavesa zagrnila svet; nastalo je novo človeštvo z novimi možgani, ki mora dobiti nove oblike in se mora na novo obogatiti. Rim se je izpraznil; kar sta poškodovala meč in plamen, je ostalo nepopravljeno, nenavadna brezbrinost je pustila, da so se podle prevelike, zdaj nepotrebe zgradbe, ne glede na to, da je nova vera preganjala staro, kradla njene hrame in strmoglavlja njen božanstva. Nedvomno so zasipi dopolnili pogin; zakaj tla so se neprehnoma dvigala, aluvijalna prst mladege ka krščanskega sveta je pokrivala in zravnala

staro pogansko družbo. In ko so bili pokradeni hrami, bronaste strehe, marmornati stebri, so izpulili in pokradli še kamna iz koloseja in Marcelovega gledališča, razbili s kladivom kipe in bareliefe, ter jih pometali v peč, da so dobili apna za nove spomenike katoliškega Rima.

Bila je skoraj ena. Pierre se je zbudil kakor iz sanj. Solnčni žarki so padali kakor zlato deževje skozi svetlo listje zimskih hrostov. Rim je ob silni vročini zadremal pod njegovimi nogami. Odločil se je zapustiti vrh; nerodno so se mu opletale noge po grapavem tlaku in Via Triumphalis in bleščeče vizije so ga še zasledovalo. Da bi popolnil dan, se je namenil popoldne pogledati še stare Via Appia. Ker se ni maral vracati v Via Giulia, je zajtrkoval v predmestni gostilni, v velikanski poltemni dvorani, kjer je presenal popolnoma sam, le v družbi muh, ki so mu brenčale okrog ušes, več kakor dve uri, pričakajoč solnčni zahod.

Oj, ta Via Appia, ta starinska kraljica cest, ki reže Kampanjo in dolgi, ravni črti z dvojno vrsto svojih ponosnih grobov, je bilo njemu le triumfalno nadaljevanje Palatina! — naka pohlepnot po krasoti in po gospodstvu, enaka želja, da se ovekoveči spomin na rimsko veličino v marmorju, se je izražala v njej. Pozabljene je bilo premagano, mrliči niso hoteli vedeti nič o pokolu in so ostali za večne čase pokonci med živimi ob obeh straneh te poti, po kateri so hodili ljudje vsega sveta. In oboževane slike onih, ki niso bili nič drugačni več kakor reven prah, gledajoče danes s svojimi praznimi očmi na mimoidoč; še danes govore napisi ter naznajajo imena in naslove. Od groba Cecilije Metelle, pa do groba Casala Rotonda, se je nekdaj raztezala na kilometre nepreklenjena dvojna vrsta grobov ob tej plani, ravni cesti; to je bilo nekakšno dvojno pokopališče, razvrščeno po dolžini, ker je tekmovala pičemurnost bogatinov in mogočnikov, izmed katerih je vsakdo hotel zapustiti največji, z najrazkošnejšo potrato okrašeni mavzolej. To koprnjo po življenju preko smrti, ta pomponzna želja neumrlivosti, ta potreba, da se postavi smrt v hram in se ji s tem podeli božanstvo, se je takoreč poddedovala v sedanjem blesku na Campo Santo v Genovi in na Campo Verano v Rimu. Kakšna vizija neizmernih grobov ob deani in levu glasovitega tlačka, ki so ga teptale rimske legije, vracačoče se od osvojevanja sveta! Tamkaj grob Cecilije Metelle z ogromnimi skalami, z zidovi, ki so bili tako debeli, da je napravil srednji vek iz njih z mogočnimi nazidki kronana stražišče trdnjave!

Potem vse naslednje moderne zgradbe, napravljene zato, da so se spravili v okolici odkriti marmorni odlomki, stari, svojih skulptur cropani pilastri iz malte in opeke, ki so ostali še razglodanimi skalami podobni pokonci, oguljena kamna, ki so še označevala oblike, edikule v obliki hramov, cipri, na podzidkih počivajoči hrami, zopet na prvotno mesto. Presenetljiva vrsta reliefov je kazala podobe mrtvih v skupinah po tri ali pet; stoječi kipi so oživljali mrlje v apoteozu; v zidnih dolbinah so bile klopi, kjer so mimočoi lahko posedali in blagojavili **gostoljubnost mrtvih**, pohvalni grobni napisi so slavili pokojnike, znane in neznanje, otroke Sexta Pompeja Justa, Marca Servilija, Quarta, Hilarija Fuska, Rabirija Hermodora, ne glede na grobove, ki so jih na slepo srečo pripisovali Seneki, Horaciem in Kuarijem. In naposled, na kraju je bil najčudovitejši, največji vseh grobov, takozvano Casale Rotondo. Tako je velik, da je bilo na podstavbah prostora za cel dvor z oljnim logom. Te podstavke so nosile dvojno, s korintskimi pilastri, velikimi kandelabri in maskami okrašeno rotundo.

Pierre, ki se je bil z vozom pripeljal do groba Cecilije Metelle, je potem paš nadaljeval izprehod. Polagoma je korakal do Casala Rotondo. Tupatam se je prikazal stari tlak; videti je bilo velika ploščata kamna, kose lave, ki so se sčasoma vzbočili, tako da je najboljši voz z težavo prihal čez nje. Desno in levo se raztezajo dve progi ruše, ki obdaja razvaline grobov, zamemarjena pokopališčna trava, ožgana od poletnega sonca, pomešana z debelim, vijoličastim osatom in visokim, rumenim sladkim Janežem. Nizek, brez malte zgrajen zid, komaj tako visok, da se človek lahko z roko opira nanj, zaključuje na vsaki strani ta rdečkasto rumeni rob, po katerem vse cvrči skradow; a na drugi strani se razpenja v nedogled ogromna, gola rimska Kampanja. Komaj da se vidi v velikih presledkih tupatam kakšna pinija, kakšen evklipitus, ali pa od prahu pobeljena smokva ali oljka. Na levi strani se odražajo od travnikov ostanki vodovoda Acqua Claudia s sotankimi arkadami; **pusta polja**, vinograzi z malimi poslopji se raztezajo v daljavo do sabinških gora in do višine modrega albanskega gorovja, kjer leže Frascati, Rocca di Papa, Albano, kakor bele lise, ki postajajo bolj velike in bele, čim bolj se jim človek bližuje. Na desni pa, na strani jezera, se širi in razpenja ravan, kakor ogromno valovje, brez hiš, brez drevesa, v enostavni, čudežni veličini. Očesu se kaže kakor ena sama povsem plana črta, kakor morski horizont, ki ga loči ravna linija od enega konca do drugega od neba. Poleti gori vse; brezmejna preira vzplamti v bledem žaru kakor ogenj od oglja. Od septembra dalje sivi to morje trave ter se izgublja v daljavi in rožnatih in vijoličastih barvah, v bleščeči, z zlatom prepreženi modrini solničnih zapadov.

(Dolje prihodnjic.)

Sklepanja, ki so brez podlage in smisla

Kako Louis F. Truger razlagal radikalizem in prijateljstvo med rojaki.

(Nadaljevanje.)

V prejšnji številki na tem mestu smo priobčili prvi del L. Trugerjevega pisma, ki ga je poslal L. Painič in Pioneerville, Idaho. V njemu sije neukroteno sovrašto do Čikažanov, da mu ni storil še noben Čikažan, ki so zdaj "v toplem gnezdu", so sploh v odboru kake majne, ali delničarji? G. Truger ima besedo, da odgovori na ta vprašanja.

E. Kristan ni se nikoli postalkal kakoga "toplega gnezda", ker takega gnezda v gibanju slovenskih delavcev v Chicagu ali v Zed. državah sploh nikdar bilo ni. In ker ga ni, se ne more rečeno, kajti saj so vendar člani istega naroda kakor Clevelandčanje in iz iste življenske sole, priseljeni iz istih krajev in eni kot drugi si služijo kruh v delom, kadar imajo priložnost, ali pa so v pomanjkanju.

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali Ti je povedal Krže, kako so ga pred dobrimi 20. leti, ko je bil še urednik glasila SNPJ na zvit in hudočeben način spravili ob kruh?"

Ta Trugarjeva časa hude obdolžitve ima svoj namen, kajti takoj zatem je napisal: "Ravnost tista struja, katera sedaj lovite, je ujela tudi Franceta." Hamm, tako je torej. In zdaj je France "vjet", je Painič "vjet", — v resnici pa je ujet g. Truger v mrežo svojih pristopov do dolžini, ker je tekmovala pičemurnost bogatinov in mogočnikov, izmed katerih je vsakdo hotel zapustiti največji, z najrazkošnejšo potrato okrašeni mavzolej. To koprnjo po življenju preko smrti, ta pomponzna želja neumrlivosti, ta potreba, da se postavi smrt v hram in se ji s tem podeli božanstvo, se je takoreč poddedovala v sedanjem blesku na Campo Santo v Genovi in na Campo Verano v Rimu. Kakšna vizija neizmernih grobov ob deani in levu glasovitega tlačka, ki so ga teptale rimske legije, vracačoče se od osvojevanja sveta! Tamkaj grob Cecilije Metelle z ogromnimi skalami, z zidovi, ki so bili tako debeli, da je napravil srednji vek iz njih z mogočnimi nazidki kronana stražišče trdnjave!

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam z njimi kot mlad in nerazsoden mladenič tulil . . ."

Kaj ima npr. Comeback majna opraviti s sledenčo Trugarjevo krilatico (citrirana iz njegovega pisma Painiča): "Ali poznam vse te ljudi (Čikažane) prav dobro, ker sem pred dobrimi 23. leti sam

Jugoslovanska socialistična zveza

PRIDRUŽENA SOCIALISTIČNI STRANKI

Naslov: Jugoslav Federation, S. P.

3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Esekutiva Socialistične Stranke:

Morris Hillquit, New York, predsednik; Daniel W. Hoan, Wisconsin; Norman Thomas, New York; Darlington Hoopes, Pennsylvania; Powers Haggard, Indiana; Albert Sprague Coolidge, Massachusetts; Leo Krzycki, Wisconsin; James D. Graham, Montana; John C. Packard, California; Jasper McLevy, Connecticut; Lillian Wilson, Pennsylvania.

Esekutivni tajnik Clarence O. Senior.

Glavni urad: 549 W. Randolph St., Chicago, Ill.

Tajništvo J. S. Z.:

Tajnik: Charles Pogorelec, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Esekutiva J. S. Z.:

Frank Alesh, Peter Kokotovich, Geo Maslach, Filip Godina, Fred A. Vider, Joško Oven, Frank Zaitz.

Nadzorni Odbor J. S. Z.:

Sava Bojanovich, Donald J. Lotrich, Blaž Novak.

Prosvetni Odsek J. S. Z.:

Anton Garden, Ivan Molek, John Rak, Chas. Pogorelec, tajnik.

Nadzorni Odbor Slov. Sekcije J. S. Z.:

Frank Margolis, Angeline Zaitz, Frank Udovich.

"Proletarec"

glasilo in last slovenske sekcije JSZ.

UPRAVNI ODBOR PROLETARCA: John Olip, predsednik; John A. Vider, Andrew Mišek, Anton Garden, nadzorni odbor.

Urednik: Frank Zaitz. Upravnik: Chas. Pogorelec.

IMENIK KLUBOV:

ILLINOIS

ŠT. 1, CHICAGO.—Tajnik-blagajnik Peter Bernik, 3204 S. Karlov Ave. Organizator Chas. Pogorelec. Zapisnikar Joško Oven. Zboruje vsaki četrti petek v mesecu ob 8. sreči v dvorani SNPJ.

ŠT. 2, OGLESBY — Tajnik-blagajnik John Pohar, Box 63. Organizator John Hotko. Zapisnikarica Christina Nadvešnik. Seja vsaki 3. petek v mesecu ob 7. zvečer na domu tajnika.

ŠT. 4, LA SALLE, — Tajnik-blagajnik Peter Banich R. 1. Organizator Joe Cortalich. Zapisnikarica Jenny Martinjka. Seja 3. sredo v mesecu v Slov. nar. domu.

ŠT. 20, CHICAGO. — Tajnik-blagajnik George Maslach, 837 Fulton Ave., organizator Sava Bojanovich, zapisnikar Geo Maslach. Zboruje vsako soboto v mesecu v svojih posloščih, 2250 Clybourn Ave.

ŠT. 45, WAUKEGAN.—Tajnik-blagajnik Anna Mahnich, 624 Helmholz Ave. Zapisnikar Rudolph Skala. Zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu v Slov. nar. domu.

ŠT. 47, SPRINGFIELD.—Tajnik-blagajnik Joseph Ovca, 1841 S. 15th St. Organizator Anton Per; zapisnikar Julia Krmelj. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu ob 3. pop.

ŠT. 50, VIRDEN.—Tajnik-blagajnik Frank Lervich, Box 681.

ŠT. 224, FULLMAN.—Tajnik P. Verhovnik, 10138 Wentworth Ave., Chicago, Ill.

INDIANA

Št. 41, CLINTON.—Tajnik Ignac Spenda, Box 340. Organizator Partol Oblik, zapisnikar John Skof. Seje zadnjo nedeljo v mesecu.

KANSAS

ŠT. 21, ARMA.—Tajnik-blagajnik Anton Shular, Box 27. Zapisnikar John Shular, organizator John Kunstelj. Redne seje se vrže vsako drugo nedeljo ob 2. pop. v Moose Hall, Arma.

MICHIGAN

ŠT. 114, DETROIT.—Tajnik-blagajnik Peter Kisevec, 8995 Sherwood Ave. Organizator Peter Benedict. Zapisnikar Franjo Kuhovski. Seja vsako 4. nedeljo dopoldne na 116 W. 6 Mile Rd.

ŠT. 115, DETROIT.—Tajnik-blagajnik Math Urbas, 13975 Tuller Ave. Organizator Anton Anžiček in Joe Korošec. Zapisnikar Anton Steffler. Zboruje vsako prvo nedeljo dopoldne v Slov. del. domu, 437 Artillery Ave.

OHIO

ŠT. 2, GLENCOE.—Tajnik Albin Kravčan, Box 66. Seje vsako trečjo nedeljo dopoldne pri tajniku.

ŠT. 6, WEST PARK.—Math Bižjak, tajnik-blagajnik, 13101 Crossburn Ave. Organizator Joseph Senkar. Zapisnikar Paul Slabe. Zboruje vsako prvo soboto v mesecu pri Š. Bižaku.

ŠT. 9, POWER POINT.—Tajnik Jacob Bergant, R. D. 2, Box 19, Lisbon, O. Organizator Steve Chuck in Matt. Tušek. Zapisnikarička Agnes Chuck. Seja 3. ned. v mesecu pri Matt. Tušku.

ŠT. 11, BRIDGEPORT.—Tajnik John Kržaj, R. F. D. 1, Box 7, Zapisnikar Tony Kravčan. Organizatorji Frank Matko, Louis Goren in Frank Blatnik. Seja vsako 3. ned. v mesecu v društveni dvorani.

ŠT. 24, SALEM.—Tajnik-blagajnik John Kržaj, RFD. No. 5. Organizator John Božič in Jacob Mihevc. Zapisnikarica Frances Mihevc. Seja 2. sredo v mesecu ob 7. 30 zvečer.

ŠT. 25, POWHATAN POINT.—na Hanover.

PISITE UPRAVNIŠTVU!

Ako je v vašem imenu in naslovu, ki je prilepljen na listu, pomota, ali če se kaka številka izgubi, ali če ste dobili slučajno kak tiskovno pokvarjen izvod, nam sporočite v pismu ali dopisnici, da pomota popravimo, oziroma, da vam pošljemo drugo številko lista. Naša želja je naročnikom ustrezati. Od njih pa pričakujemo, da nam vse morebitne pomankljivosti glede lista sproti sporočijo.

ST. 69, HERMINIE.—Tajnik Anton Zornik, Box 202.

ŠT. 118, CANONSBURG.—Tajnik-blagajnik Frank Samas, Box 684. Organizatorji John Terčelj in M. Tekavec. Zapisnikar John Koklich. Seje vsako 1. nedeljo v mesecu ob 10. pop. v dvorani društva SNPJ.

ŠT. 175, MOON RUN.—Tajnik Jack Tomec, R. D. 10, Box 191, Crafton, Pa. Zapisnikar Jacob Skeri. Organizator Jacob Ambrožič. Seje 3. ned. v mesecu ob 3. pop. v dvorani S. pop. društva.

ŠT. 184 LAWRENCE.—Tajnik Louis Britz, Box 34.

WISCONSIN

ŠT. 37, MILWAUKEE.—Tajnik-blagajnik Frank Poličnik, 1238 S. 23rd St. Organizatorja L. Alperin in K. Podjavšček. Zapisnikar Frank Perko. Seja vsaki drugi četrtek v mesecu v S. S. Turn dvorani.

ŠT. 180, WEST ALLIS.—Tajnik-blagajnica Mary Musich, 1917 S. 72nd St. Zapisnikar Leo Milnar. Organizator John Gole. Seje vsaki 3. tork v mesecu ob 10. pop. v dvorani F. Kralevi dvorani.

ŠT. 235, SHEBOYGAN.—Tajnik-blagajnica Frances Skrubé, 930 Broadway Ave. Zapisnikar John Spendal. Organizatorja Frank Nadežde in Josephine Chuck. Seje vsaki drugi četrtek v mesecu ob 7:30 zvečer v Fludernikovi dvorani.

WYOMING

ŠT. 15, SUBLET.—Tajnik in organizator Frank Molničnik, Box 84, zapisnikar Fr. Krusich.

ČLANI AT LARGE X. Y. Z. (2). John Petrich, Youngstown, O. George Smrek, W. Aliquippa, Pa. Anton Blasich, Fontana, Calif. Fr. in Cecilia Lipar, Steward, N. Y. K. in Mary Erznožnik, Red Lodge, Mont.

ŠT. 28, NEWBURGH.—Tajnik-blagajnik Frank Hribar, 10805 Avon Ave. Organizatorja Jos. Lever in Anton Železnik. Zapisnikar Peter Segulin. Seja 1. ned. v mesecu v Slov. del. dvorani na Prince Ave., ob 1:30 pop.

ŠT. 49, COLLINWOOD.—Tajnik-blagajnik Louis Zgonik, 723 E. 160th St. Zapisnikar James Koželj. Organizator za Collinwood, Frank Barbč, za Euclid Village Frank Mihelich. Seje vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. del. domu.

ŠT. 95, PINEY FORK.—Tajnik-blagajnik Nace Zlembberger, box 218. Organizator John Robas. Zapisnikar Nace Zlembberger. Seje vsake 1. sobote v mesecu pri tajniku.

ŠT. 189, BLAINE, O.—Tajnik-blagajnica Paula Giogovič, Box 188. ST. 222, GIRBERTON.—Tajnik-blagajnik John Jankovich, 464-4th St. N. W. zapisnikar Maka Kotnik. Organizatorji: Leo Bregar, John Slavicek in Frank Anderluš. Seje vsako 2. ned. v mesecu ob 10. pop. v Slov. domu.

ŠT. 235, BARTON.—Tajnik-blagajnik John Jankovich, 464-4th St. N. W. zapisnikar Maka Kotnik. Organizatorji: Leo Bregar, John Slavicek in Frank Anderluš. Seje vsako 2. ned. v mesecu ob 10. pop. v Slov. domu.

ŠT. 29, VERONA.—Tajnik-blagajnik Tony Kresevich, 413 Penn St. Organizator Rok Lesar. Zapisnikar Anton Dobrovček. Seja 2. ned. v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 31, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 32, WEST NEWTON.—Tajnik Jos. Jovan, RFD. 2, Box 137.

ŠT. 33, NANTICOKE, PA.—Tajnik-blagajnik John Vitez, 120 Espy St. Zapisnikar Fr. Pipan. Organizator John Petrič. Seje vsako tretjo nedeljo v mesecu pri s. Fr. Kovachu.

ŠT. 30, CENTRAL CITY.—Tajnik-blagajnik Martin Zalar, Box 137, Rockingham. Organizator Alex Zabrež. Zapisnikar Andy Bratina. Seja prvo nedeljo v mesecu pri M. Zalarju na Rockinghamu.

ŠT. 31, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 32 WEST NEWTON.—Tajnik Jos. Jovan, RFD. 2, Box 137.

ŠT. 33, NANTICOKE, PA.—Tajnik-blagajnik John Vitez, 120 Espy St. Zapisnikar Fr. Pipan. Organizator John Petrič. Seje vsako tretjo nedeljo v mesecu pri s. Fr. Kovachu.

ŠT. 34, POWHATAN POINT.—na Hanover.

ŠT. 35, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 36, POWHATAN POINT.—na Hanover.

ŠT. 37, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 38, POWHATAN POINT.—na Hanover.

ŠT. 39, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 40, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 41, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 42, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 43, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 44, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 45, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 46, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 47, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 48, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 49, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 50, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 51, IMPERIAL.—Tajnik-blagajnik Frank Avguštin, Box 303. Zapisnikar Alojzija Perper. Organizatorji: Frank Perper, Margaret Jamnik in Frances Trušnovec. Seja prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

ŠT. 5

Proletaric

Commencement—of What?

Graduation should be the occasion of much joy and pride in accomplishment.

Yet this year the event seems almost a tragedy in the lives of the fine young men and women who have devoted several years of their lives toward getting an education and preparing themselves for the problems of life.

They face a tragic situation in which the world has no place for them, no jobs to offer, no work to be done, although there is limitless work to do. Of the many thousands who are finishing their studies at high schools, colleges and universities, only a few are assured of jobs. The rest must enlist in the army of the unemployed.

Is it any wonder that, confronted by such an outlook, students these days are beginning to question the entrenched order of things and join those who are agitating for change in the organization of society?

The ultra-conservative heads of such educational institutions as Columbia, Northwestern, Ohio State, Pittsburgh, and others, are shocked at the seeming "radicalism" among students who are finding fault with a system that condemns millions to want and hunger when warehouses are bulging with food and a huge surplus of the necessities of life; but the radicalism of students is a healthy sign.

The conventional advice to the graduates this year would sound hollow and meaningless. We are not envious of the task of college prexies and other monitors who must stand before their student graduate audiences and present passports to hardship and unemployment to the thousands of students who have worked long and earnestly for an education. The old platitudes won't go. "Hard work, enterprise, devotion to one's duty," are empty admonishments when one has no duty and no work.

The best advice to the graduates this year is that they preserve the vigorous mental habits which they have acquired in attacking their school problems, that they turn the spotlight of inquiry and research upon the theories and beliefs which will be thrust at them in the outside world.

Let them continue to challenge and to question, and to assert their doubts.

Attacked by young and vigorous minds, unspoiled by profits and property, present day problems and injustices must give way to solution.

If this be "radicalism", let them be radical. The world has had too many of the "yes-man" type of graduate. We don't believe that the school generation of 1932 can be so classified, and we are glad of it.

—The Milwaukee Leader.

Poverty and Sickness

The Committee on Cost of Medical Care reports that poverty and sickness go together. Not only does sickness visit the very poor oftener than the well-to-do, but the poor suffer from a greater proportion of long-lasting illnesses.

At least three-quarters of the families forced to apply for help since the depression began have one and often two members requiring medical service. In studies made by social welfare agencies in St. Louis and Minneapolis, families with illness present numbered nearly 81 per cent of all applying for relief.

The committee will make a full report in November. One hopes it will help to put a quietus on the smug complacency of some highly placed officials who have been telling us, in substance, that hunger makes for good health. It is a pity that the preachers of that doctrine cannot be required to show, by personal experience, just how it works.

More Dole

The day before the balancing-the-budget tax bill went into force, the Associated Press broadcast the following glad tidings:

"Leading tire and rubber companies will observe the inauguration of new federal excise tax schedules tomorrow by marking prices up from 11 to 15 per cent. This will take care of the new 10 per cent tax, and leave a little over for added sales profits."

Ain't that nice? First we pay for the tire and the profit on the tire. Now we pay a profit on the tax on the tire, and if we buy tires on the "easy" payment plan, we pay interest on the profit on the tax on the tire.

—The American Guardian.

Travel broadens, they say. Well, after the years of the Great Hitch-Hike, America should be the broadest-minded country on earth.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

An appeal for funds has been mailed out last week to all Slovene Fraternal Lodges including the English Speaking Lodge movement. What money will be realized shall go into the campaign fund of the Socialist Party to provide speakers and literature in carrying out the present election campaign. It is not enough to merely read the message. We urge every lodge to contribute and then to pass the list around for individual contributions. Every contribution, however small, shall be gratefully received and acknowledged. Every penny of the money collected shall be used to further the candidacy of working class candidates, in the interest of the workers, in your behalf. Our folks are asked to urge their lodge members who, after all are also workers, to give according to their means.

Incidentally we might tell our readers that 39 banks were closed in Chicago during the month of June 1932, making a total of 101 bank failures in Chicago since the depression set in. We can safely say that 60% of the frozen deposits will never reach their original depositors. If this isn't a reason for a strong Socialist movement, what is?

The gentlemen from Connecticut was speaking for Herbert Hoover on the radio last Saturday night and told us that the Reconstruction Finance Corporation was set in motion to help the people. It is not true, he said, that we only helped the bankers. The very life of the country was at stake, he continued, because the great railroads, the large insurance companies and the big bankers have thousands of stockholders and policyholders who would lose terribly. Then I happened to think how lucky we poor workers are. We have nothing so we can't lose it. At the same time while this sponsor of Hoover spoke for helping thousands of big businessmen I couldn't help but ask myself. Are a few thousand businessmen more important than 40 million needy workers? They were, according to this man of men who has been an oldtimer in Congress.

The Cook County Socialist picnic was held last Sunday at the Elm Tree Grove. Although the weather was ideal the attendance was only fair due probably to the lack of energy expended. Nevertheless some two thousand people were present to hear the messages. Leo Krzycki of Milwaukee was the main speaker and drew great applause.

Garner who is now the democratic vice-presidential candidate is having a tilt with Herbert Hoover the republican. You see, all of a sudden. Garner discovered that this country was in a panic. For nearly three years Garner must have been sleeping while the unemployed have been pleading for help. Now, Garner comes out with a proposal to help the unemployed and Hoover knowing that it's only a political trick to serve as bait in the coming election swears by all the Stars in heaven that Garner shan't, get away with it. And since Hoover has the last say so he'll undoubtedly make Garner ride with anger. It wouldn't do for Hoover to help the big bankers and Garner to attempt to help the unemployed. Let's speed up our education of these poor creatures who cannot see the political trick to capture their votes.

We haven't said anything about our corrupt politicians for quite some time. In the recent months our building commissioner and city seal of the former administration have been tried and found guilty. Our courts have been flooded with all sorts of legal tangles pertaining to thefts and abuses or mismanagement in public office. The new administration isn't much better accept that the city has been broke and they could not steal as openly as before.

New readers for Proletaric can still be obtained in spite of the depression. This has been proven in Detroit where Zornik and Benedict, our subscription solicitors have recently procured several new readers. From Milwaukee we occasionally hear from Rozic, Alpner and Ambrozich who make the rounds and accomplish favorable results. Cleveland was not listed in the last week's report, although Jankovich has since then sent in 18 renewals. Comrade Vicić while in Sheboygan secured 18. What these and other comrades can accomplish, you can do the same, if you try. Now is the time to do it and with a little effort and will power, results will be certain.

On Sunday, July 24, branch 1 of Chicago will hold its first outing on the hill just above Stezinari's Grove in Willow Springs. The proceeds of this affair will be contributed to the Socialist party campaign fund. For an afternoon of enjoyment, we urge our comrades and friends to join us and make merry with the rest of the crowd.

A meeting of the English Section of branch 1 will be held Thursday, July 14, at the lower SNPJ Hall. It is imperative that all members be present as there are important problems and other organization activities to be discussed. For the discussion period comrade Lotrich will give a review of the Mooney and Billings case. Invite your friends to attend.

In Moon Run, Pa., a conference of branches and lodges, affiliated with the Educational Bureau of JSF will take place on Sunday, July 31. The meeting will start at 9 A. M. Branches and lodges of that district not having as yet elected delegates are urged to do so as the problems and other business matter to be discussed are of vital importance. At 2 P. M. comrade Anna P. Krasna will give a lecture and there-

after a picnic held of which the entire proceeds will be contributed to the Socialist party campaign fund.

The street corner meetings conducted at 26th St., and Millard Ave., every week by the English Section of branch 1 attract quite a large audience. Considerable literature is distributed and contacts made with prospective members to join the party. The organizing of 22nd ward branch will be undertaken by the Slovene and Bohemian comrades. In the meantime all comrades are urged to attend the street meetings promptly at 8 P. M. and help in every way to make them a success.

We still have a few sets of The Little Library of Socialism left. These booklets are just the thing for our young comrades to acquaint themselves more about the principles and ideals of Socialism. They come in sets of twenty books and are written by some of the most prominent leaders in the Socialist movement. The price is only one dollar. Order them from Proletaric.

In Bridgeport, Ohio, before long an English branch of the Socialist party may be organized as can be surmised from the reports of comrade Snay. "Greater interest for Socialism is being heard among the workers and we expect a number of them to attend our regular branch meeting Sunday, July 17," says comrade Snay in his last week's report. People are today more willing to listen to socialists than in the days of "prosperity". Let's take advantage of it comrades, do our share in building up a new society for the working class.

Poor Billy

Teacher (answering phone)—You say Billy Smith has a bad cold and can't come to school? Who is this speaking?

Voice (with assumed hoarseness)—This is my father.

FICTION AND FACT

I HAVE THE BOOBS
THINKING THAT I
AM CARRYING MY
POOR OLD UNCLE!

I HOPE THEY DON'T
DISCOVER THAT
UNCLE SAM IS
CARRYING ME!

TO READ THE REACTIONARY
NEWSPAPERS ONE WOULD
THINK THE MONEY TRUST
CARRIES UNCLE SAM—

—WHILE IN REALITY THROUGH
LOANS AND INTEREST ON
BOND ISSUES, UNCLE SAM
CARRIES THE MONEY TRUST

The Trend Towards Industrial Oligarchy

Perhaps we are to eventually have a servile code for workers in the greater American industries. We have its beginnings in the company union and company welfare plans. Slave owners once had a slave code more or less general based upon the Virginia model and this spread throughout the South. The same thing is emerging in modern American industry and the Swope Plan may become the modern model.

Recently the National Electrical Manufacturers Association adopted this plan. There are some 300 member companies in the association with a total output comprising from 85 to 90 per cent of the electrical output of the nation. About 200,000 workers will ultimately be affected by this feudal arrangement which provides job insurance for these workers.

Of the details of the plan we are not concerned. It is in the hands of company executives and runs with the trend towards industrial oligarchy. It does not differ from the benevolent plans of slave owners who set aside a patch of land for Negro families and contributed to slave celebrations of Christmas. The motive is the same, espionage over the lives of the workers and "welfare" sob stuff that will advertise exploiters as stewards of their "hands".

—The New Leader.

The Great Question

The great question which all men and women all boys and girls, should ask themselves, is this: How can I do the most good in the world?

It is all right to look out for your personal needs first. You would die if you didn't.

But, after your personal needs are supplied, the question of living presents itself. Supplying the personal needs is not living; it is merely a preparation for living. The quality of your life—the success or non-success of it—depends upon how you spend the rest of your time.

You can spend it in trying to get ahead in the world, as the saying goes. It is an apt saying. "Get ahead in the world!" Think of it! Why should one want to get ahead in the world? It means getting ahead of other people. Not only that, but it means getting ahead of them by shoving them back. You have an opportunity to try that game if you want to. The chances are that you will lose, but you can try it.

Such a life is not worth living, however. It gets you nowhere. It gets nobody else anywhere. It does not assist the human race onward and upward.

On the other hand, you can spend your spare time unselfishly. You can use it for the good of others. You can make it count in the conscious evolution of the race.

Poor Billy

Although it is not lived for the purpose of seeking personal satisfaction, it is nevertheless the only kind of life that affords genuine happiness. It is the old story: he who loses his life shall save it. By forgetting yourself, you bring joys to yourself which a selfish person never experiences.

But that, of course, is not the object. If it were the object, you would be selfish, and the joys would not come. Your object should be to help the human race onward toward the golden age—not for any reward that may come to you, but because it is the right thing to do.—The Milwaukee Leader.

Change of Management

The Socialists claim that the reserve army of labor, known as the unemployed, is the result of private ownership of the means of production and distribution by a few individuals for their own private profit and benefits. Reforms are merely temporary measures of relief. Insurance, public works, pensions will not permanently settle unemployment. What is necessary is a complete change in the management of industry. Only in that way can a condition of harmony and satisfaction result.

Although Socialism, which means the ownership of the tools of production by the people and the democratic management thereof, can furnish the only real and permanent remedy for unemployment, there are certain immediate affairs with which we must deal. The gaining of Socialism is not going to be a spasmodic or volcanic affair. There will be efforts made as time goes on to improve conditions. Relief measures will be taken up, when the powers-that-be see the threatening air and desperate conditions of those bound up in the coils of penury, starvation and want. We should not neglect opportunities at hand to help the unemployed. But let us not forget or rest satisfied until the day Socialism is ushered into being.

The Six

Six Cincinnati (Ohio) City Hall employees whose total salaries are \$8,000 a year have been let go for economy's sake. And a citizen writes in to the local paper asking: "Is this economy? Is it economy that saves \$8,000 at the City Hall while it increases the burden of social misery that is already heavy on the city?"

What is gained when six more men (whose wages were never large) are at this date cast adrift in a world in which the tens of thousands hunt in vain for work? What will be gained if any of them is reduced to charity at the expense of the community?

Oh, the city saved \$8,000 out of a \$9,000 budget.

The citizen who writes the latter says he is willing as a taxpayer, that this \$8,000 be not saved, if saving it will make havoc of six more lives and their dependents. Economy, indeed! Is charity economy? It is the greatest of all the wastes. The depression is an enormous waste of time lost from work, of wealth, of morale and happiness. Why strain at \$8,000?

—The Industrial Democrat.